

Socializmus: ekonomická realita a memento pre budúcnosť

KONZERVATÍVNY
INŠTITÚT
M. R. ŠTEFÁNKA
M. R. STEFANIK
CONSERVATIVE
INSTITUTE

búranie mýtov
o socializme a sociálnom štáte

PETER GONDA

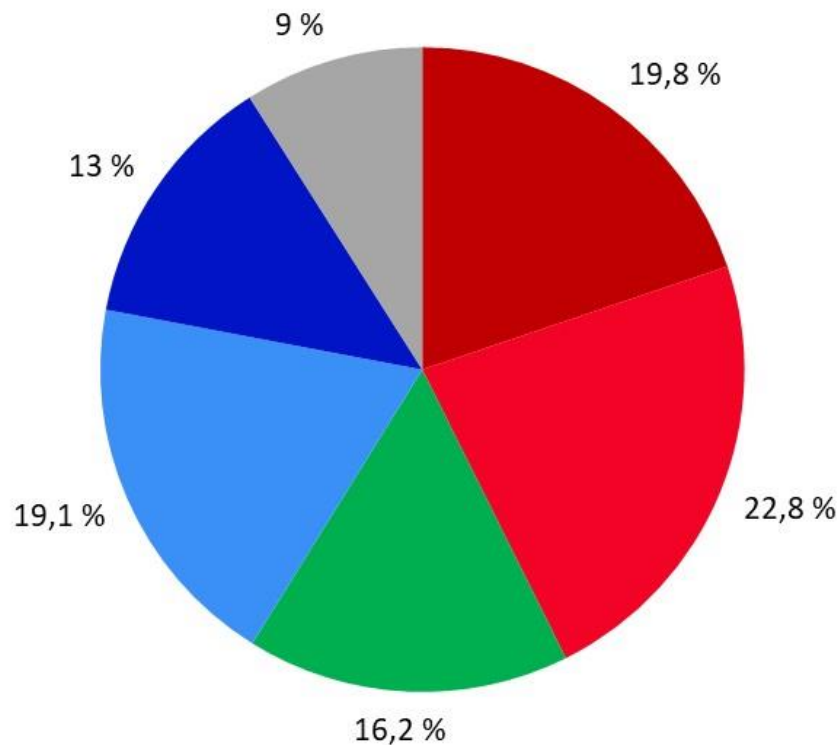
(spoluautori spoločného podkladového výskumu: Radovan Potočár, Jakub Šimek)

Konferencia Slovak Students For Liberty „Cesta z nevoľníctva“
FSEV UK v Bratislave, 7. december 2019

Pozitívne vnímanie socializmu

Kedy sa žilo u nás lepšie ľuďom na Slovensku, pred rokom 1989 alebo teraz?

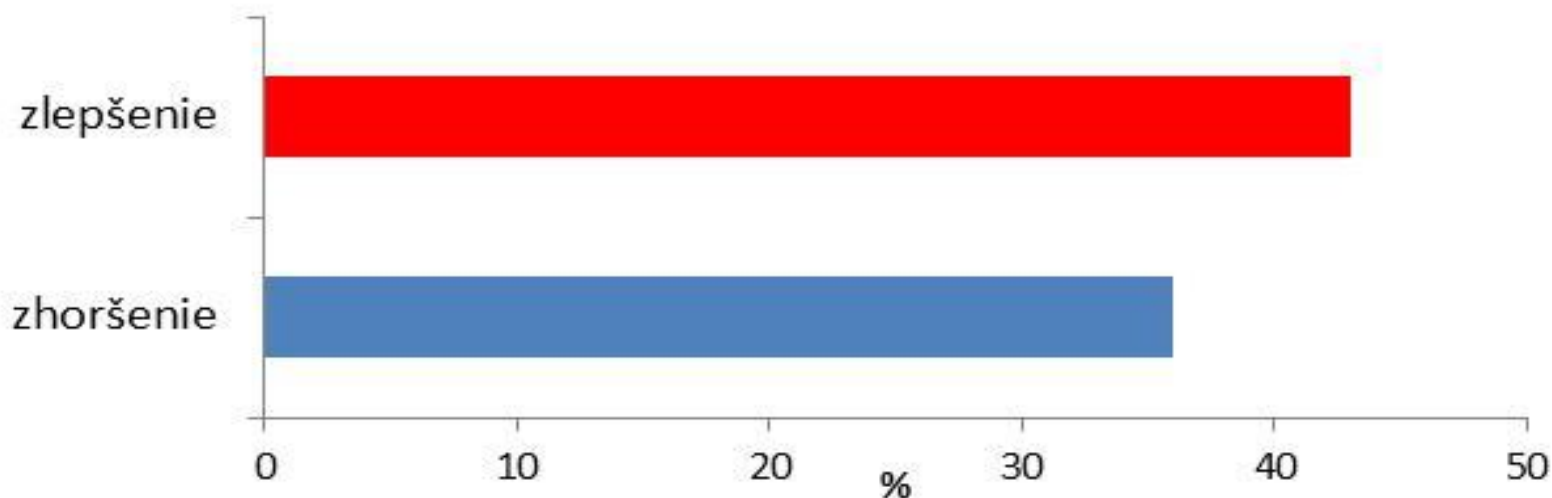
- pred rokom 1989 sa žilo výrazne lepšie ako teraz
- žilo sa rovnako vtedy aj teraz
- teraz sa žije výrazne lepšie ako pred rokom 1989

- pred rokom 1989 sa žilo o niečo lepšie ako teraz
- teraz sa žije o niečo lepšie ako pred rokom 1989
- neviem

Zdroj: FOCUS (2018) – kvantitatívny reprezentatívny prieskum verejnej mienky

Pozitívne vnímanie socializmu

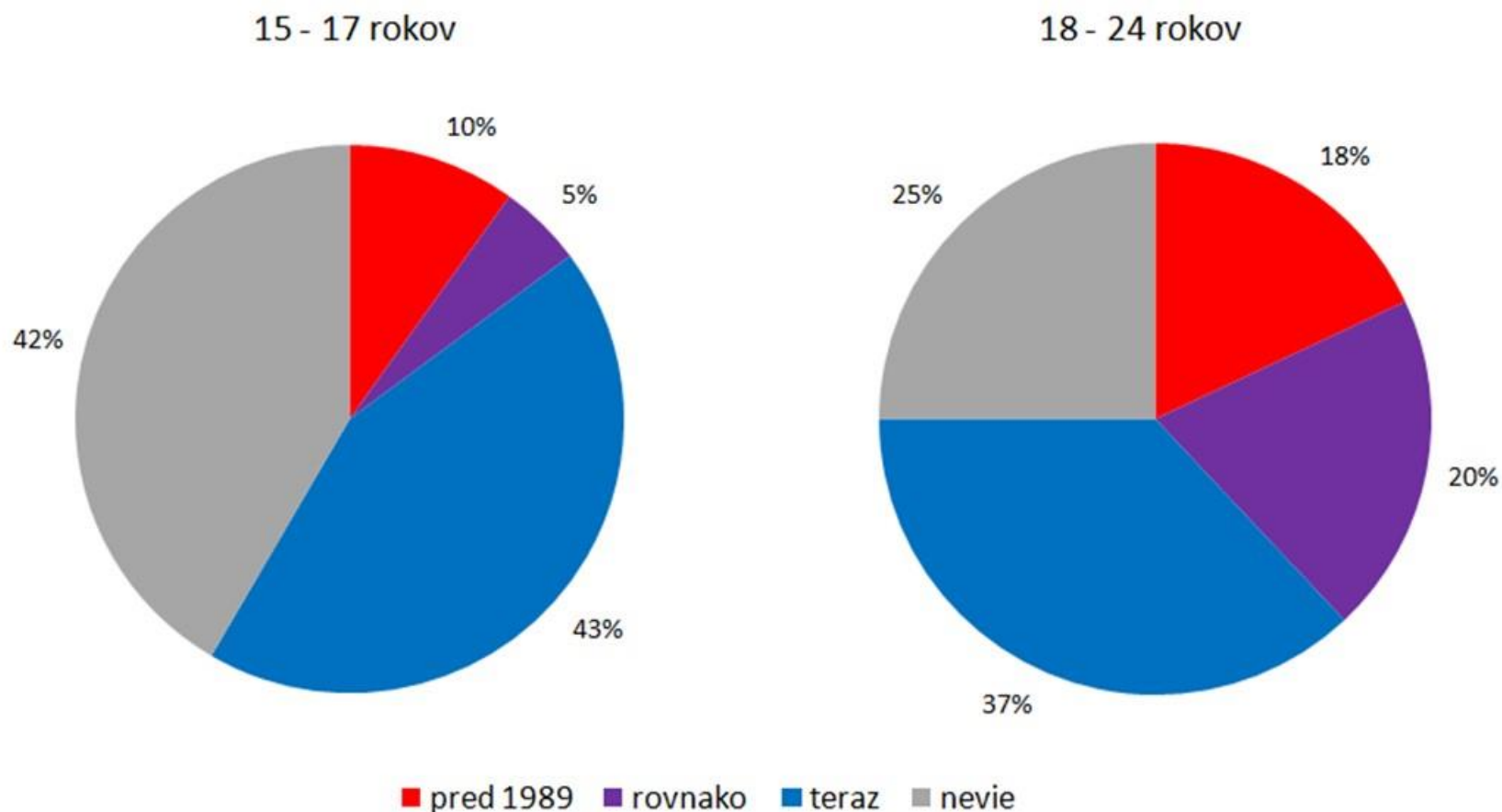
**Akú zmenu života by priniesla v
Spojenom kráľovstve skutočne
socialistická vláda?**

Zdroj: YouGov (2017) – kvantitatívny prieskum verejnej mienky (18-50 roční),
Niemiets (2019)

Pozitívne vnímanie socializmu

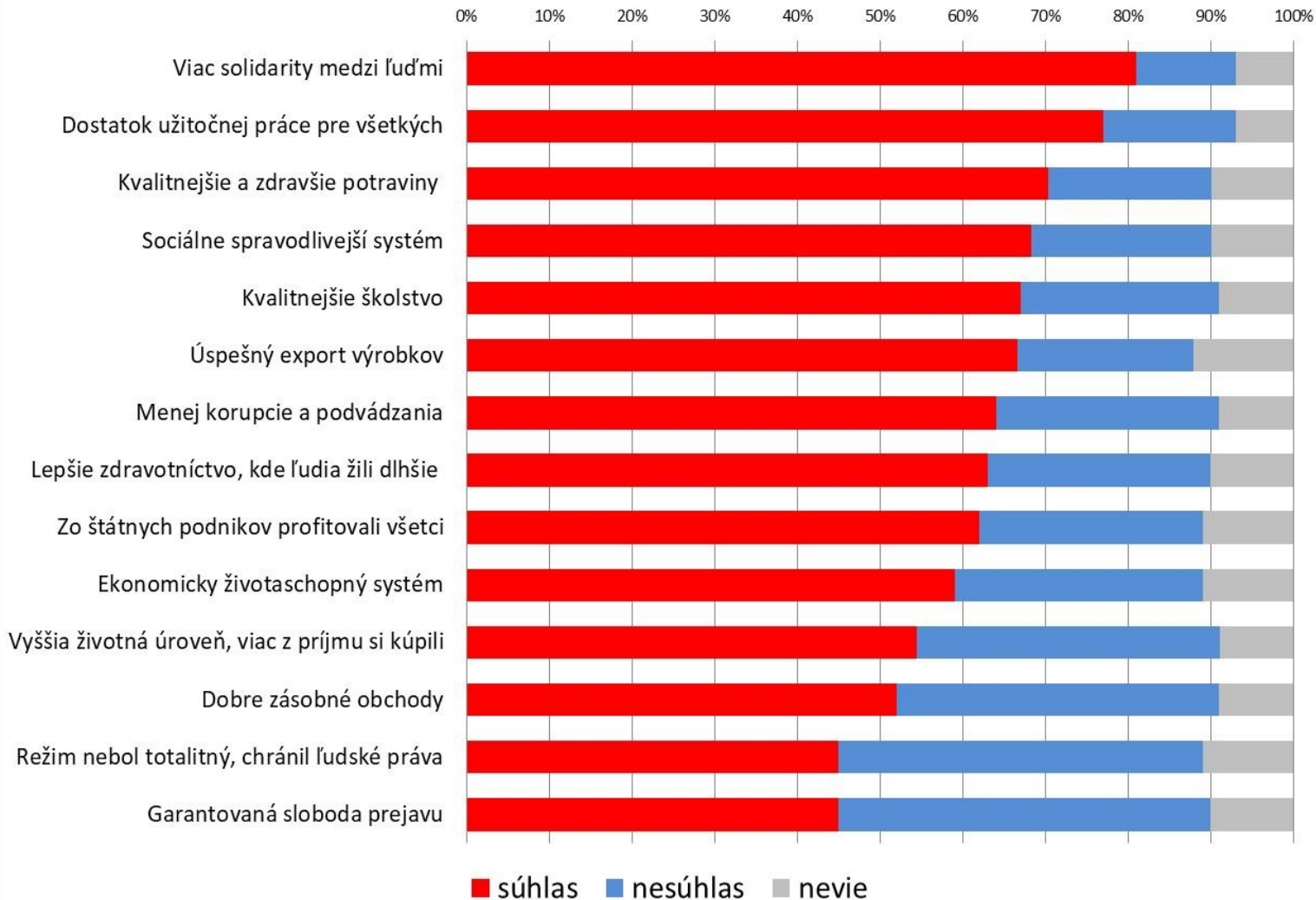
Kedy sa žilo / žije ľuďom u nás lepšie?

Zdroj: FOCUS (2018) – kvantitatívny reprezentatívny prieskum verejnej mienky

Pozitívne vnímanie socializmu

Miera súhlasu s tvrdeniami o socializme na Slovensku

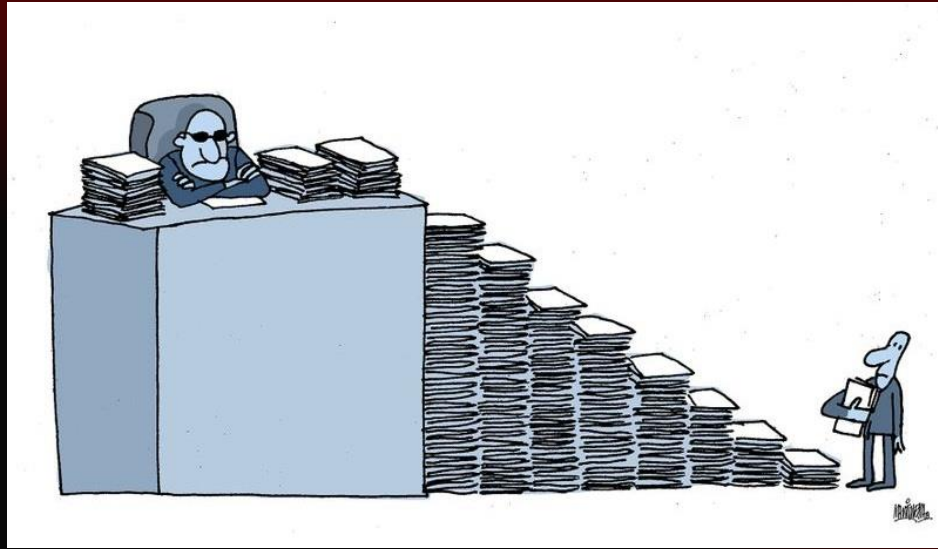
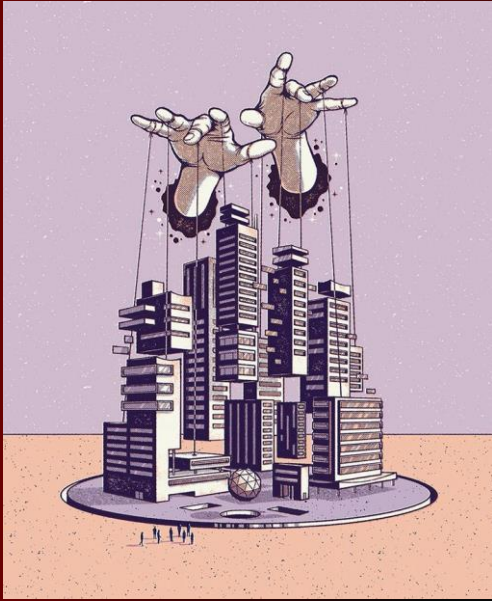

Focus
(2018)

Socializmus: definičné znaky

Socializmus: definičné znaky

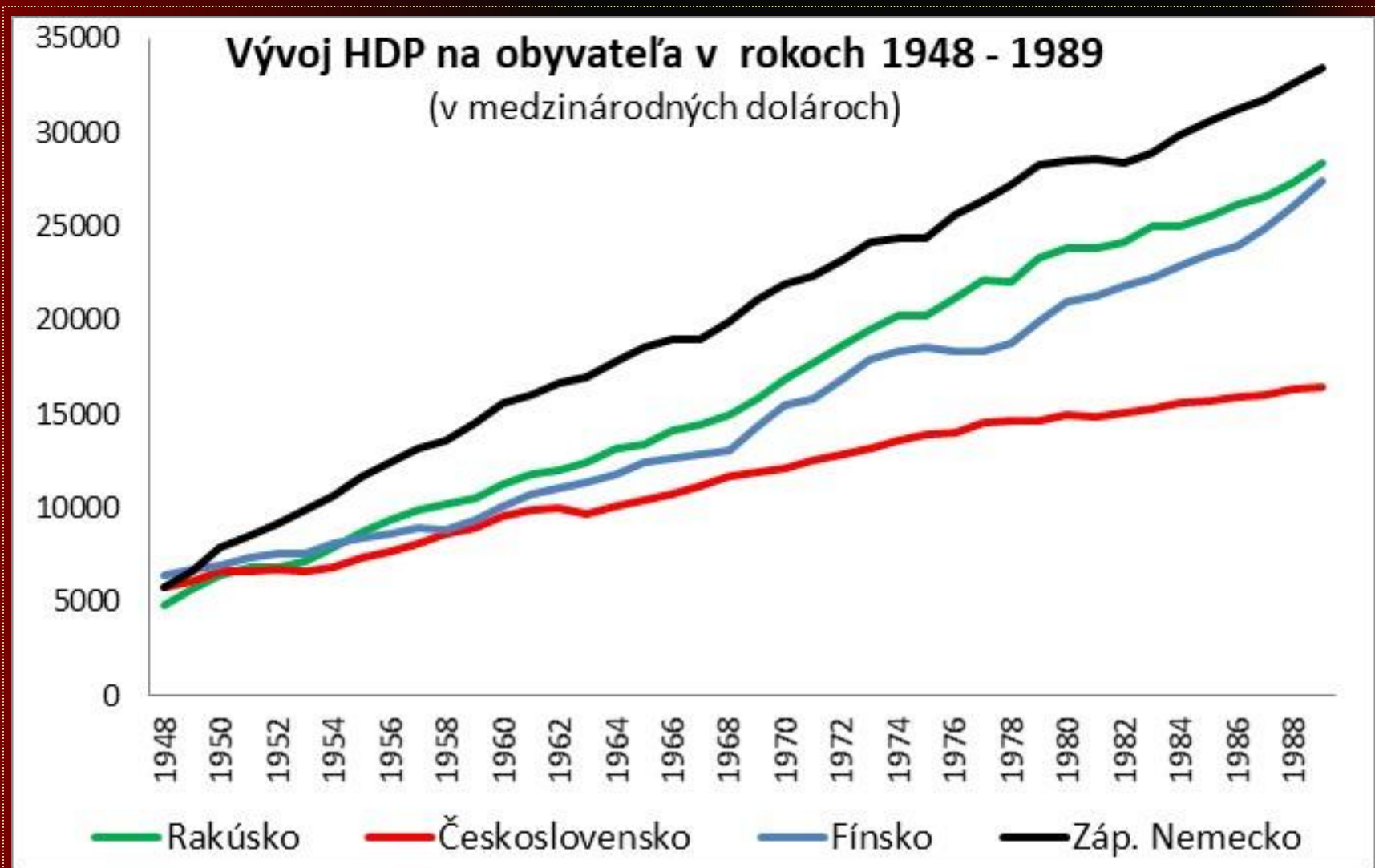
Ekonomická realita socialismu u nás (1948-1989)

Maddison Project Database (2018)

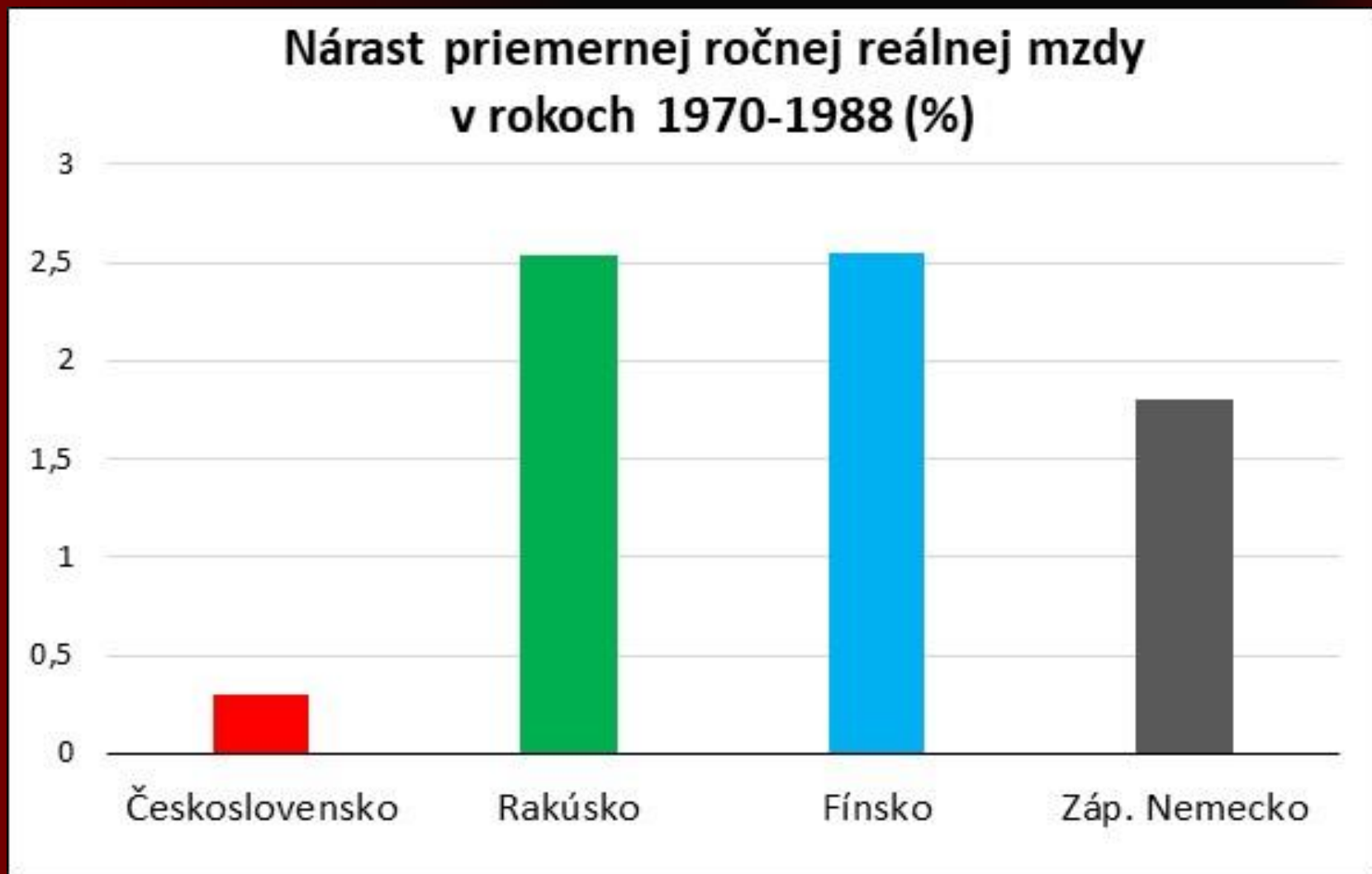

Ekonomická realita socializmu u nás

Zdroj: Maddison Project Database (2018)

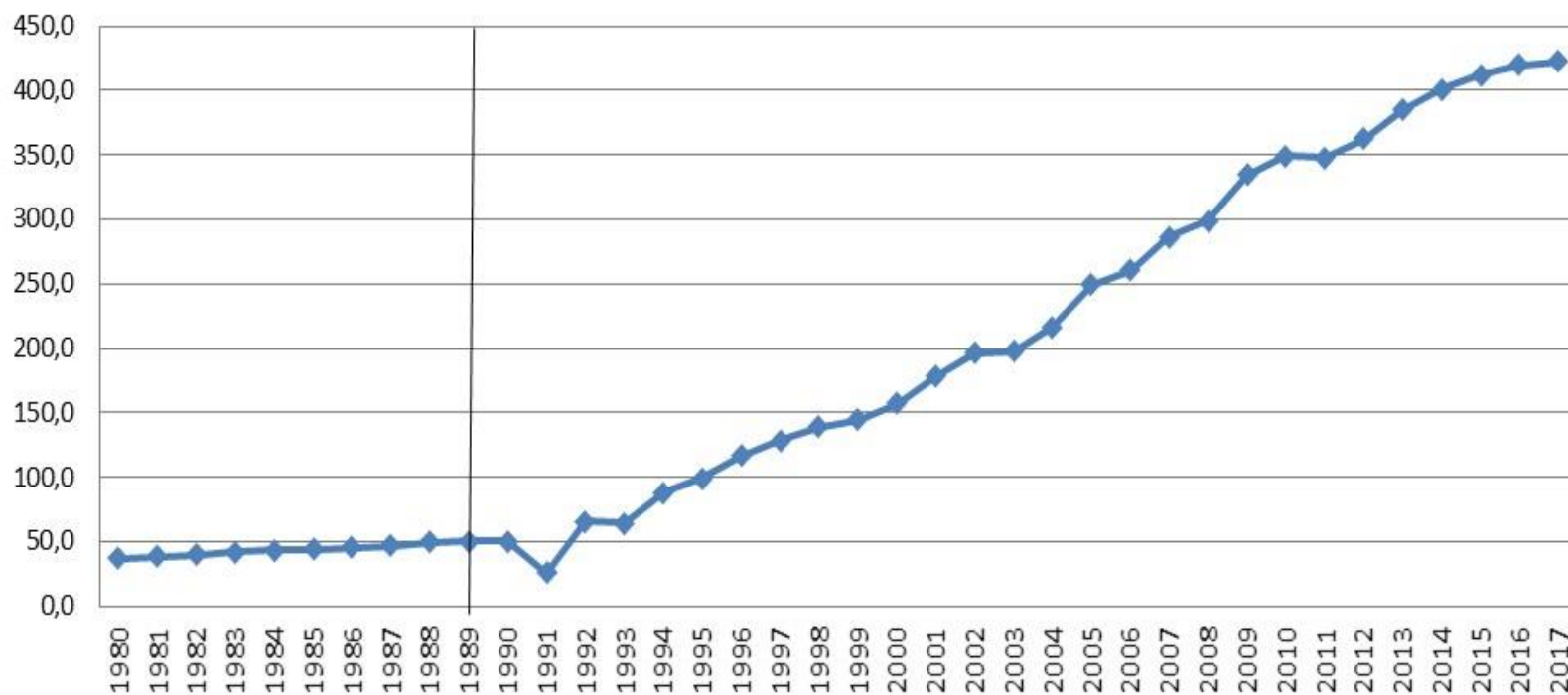
Ekonomická realita socializmu u nás

Zdroj: Hiršl (1992)

Ekonomická realita socializmu u nás

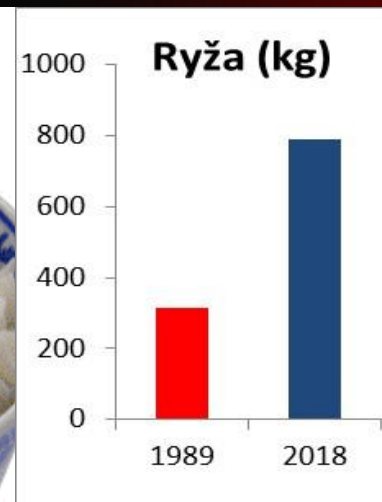
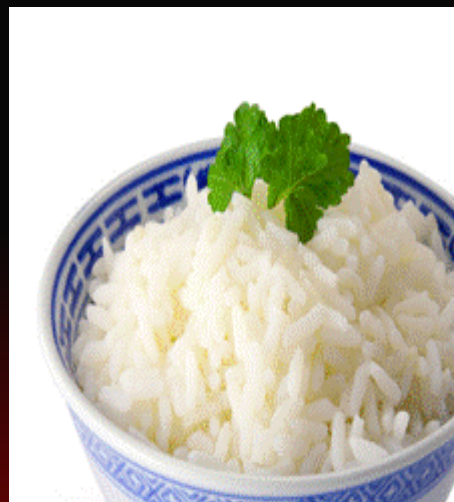
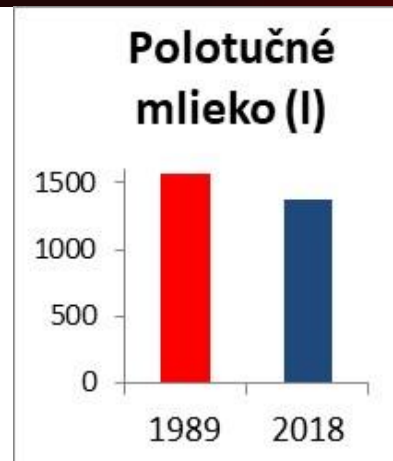
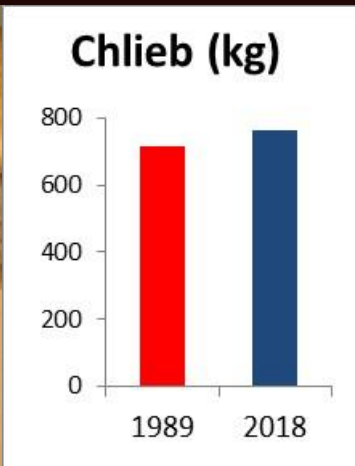
Vývoj reálnych dôchodkov na Slovensku (v eur)

Zdroje: Sociálna poisťovňa, Ministerstvo práce SR

Ekonomická realita socializmu u nás

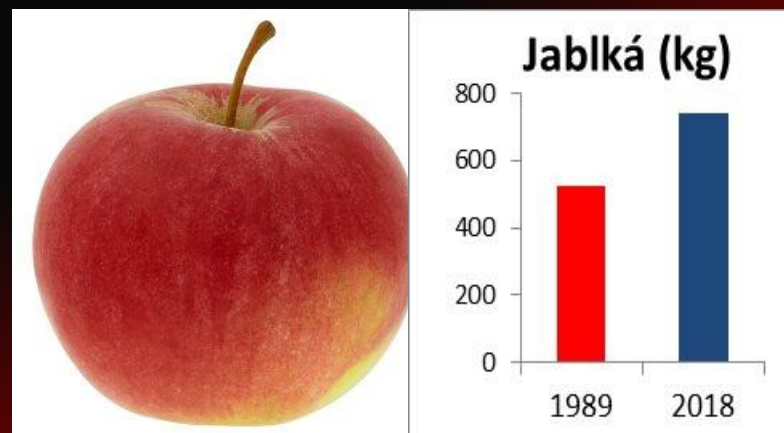
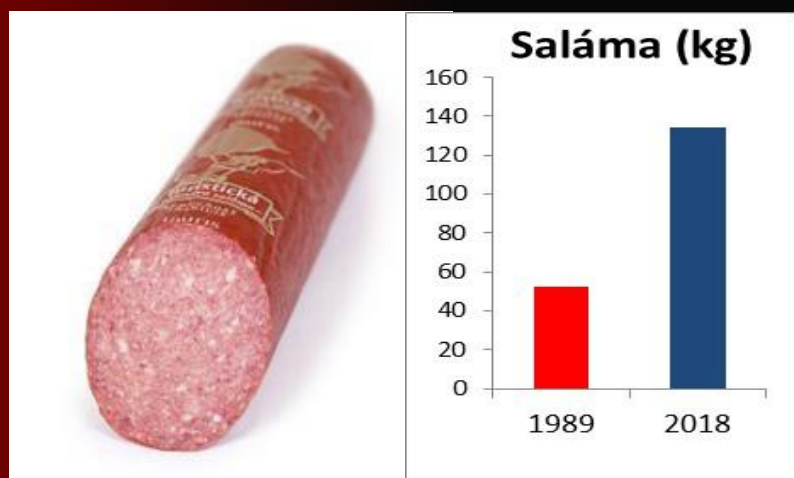
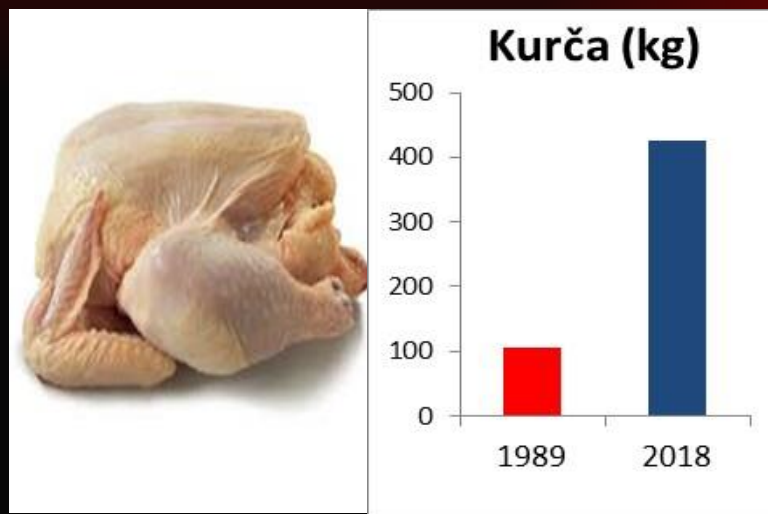
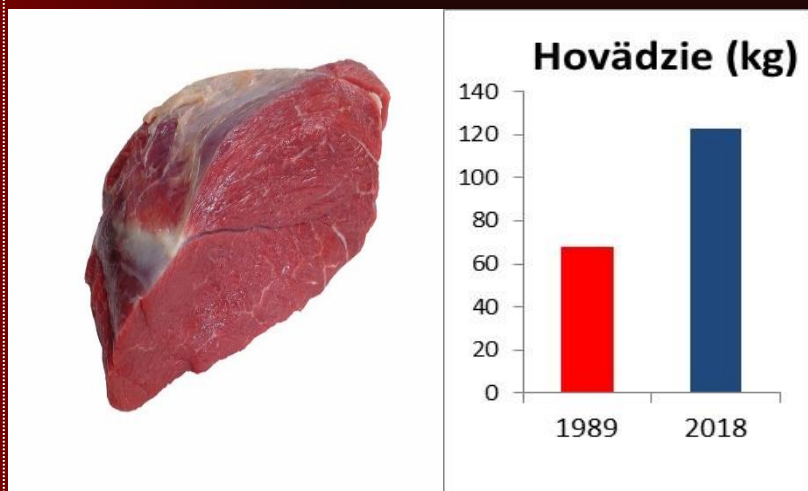
Čo bolo možné si kúpiť z priemernej mzdy?

Zdroje: Statistická ročenka ČSFR 1991, Historická štatistická ročenka, vlastné prepočty

Ekonomická realita socializmu u nás

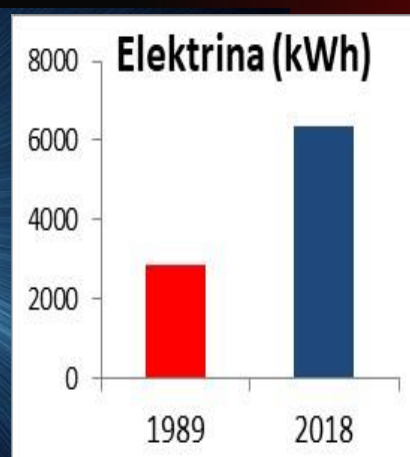
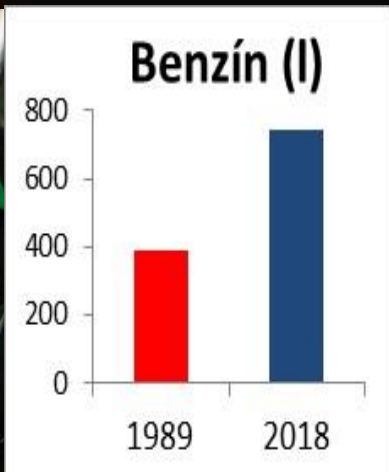
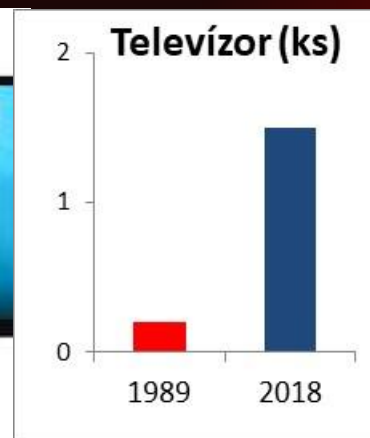
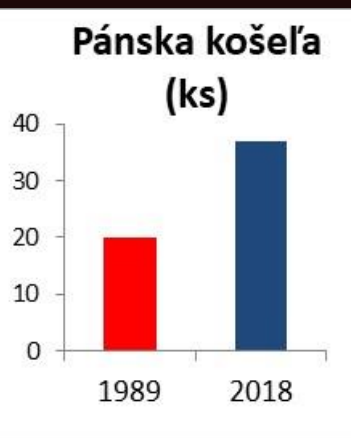
Čo bolo možné si kúpiť z priemernej mzdy?

Zdroje: Statistická ročenka ČSFR 1991, Historická štatistická ročenka, vlastné prepočty

Ekonomická realita socializmu u nás

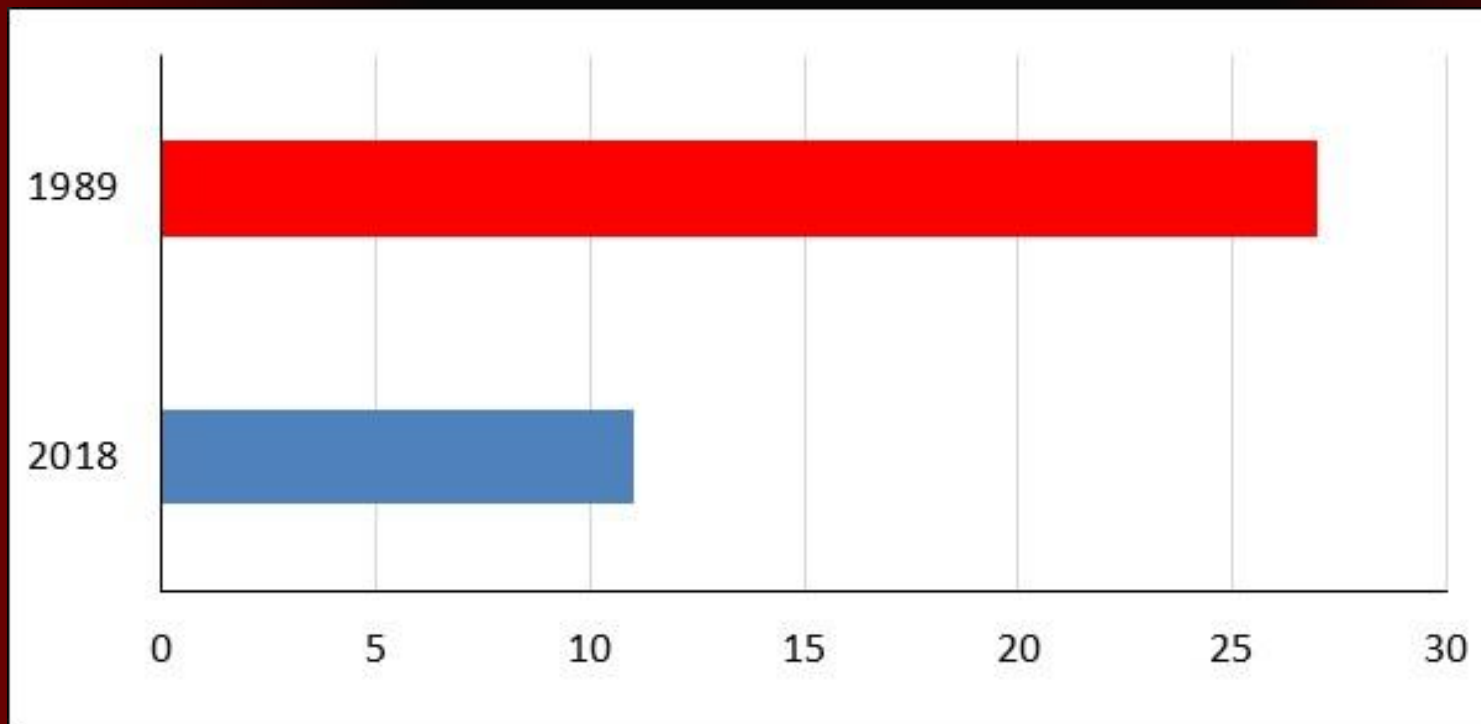
Čo bolo možné si kúpiť z priemernej mzdy?

Zdroje: Statistická ročenka ČSFR 1991, Historická štatistická ročenka, vlastné prepočty

Ekonomická realita socializmu u nás

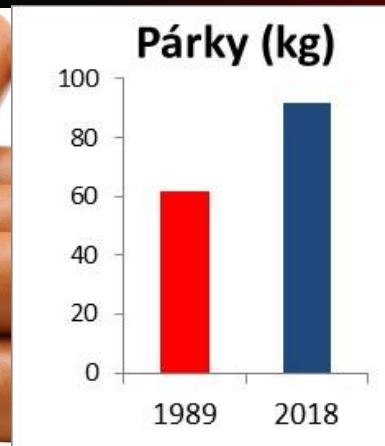
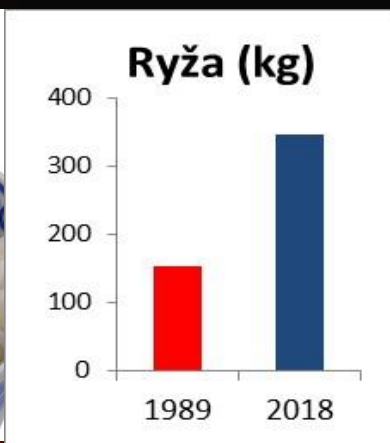
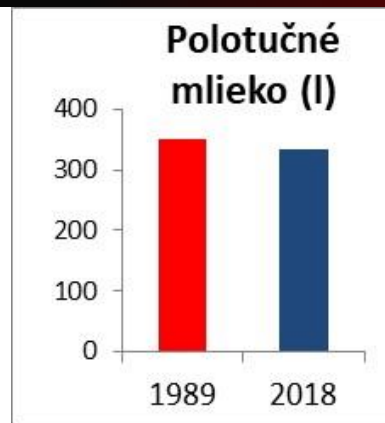
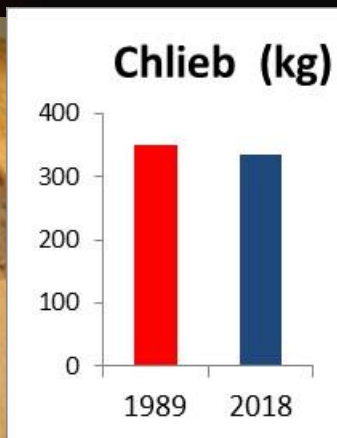
Koľko mesačných plátov potreboval zamestnanec s priemernou mzdou na auto?

Zdroje: Statistická ročenka ČSFR 1991, ŠÚ SR, vlastné prepočty

Ekonomická realita socializmu u nás

Čo bolo možné si kúpiť z priemerného starobného dôchodku ?

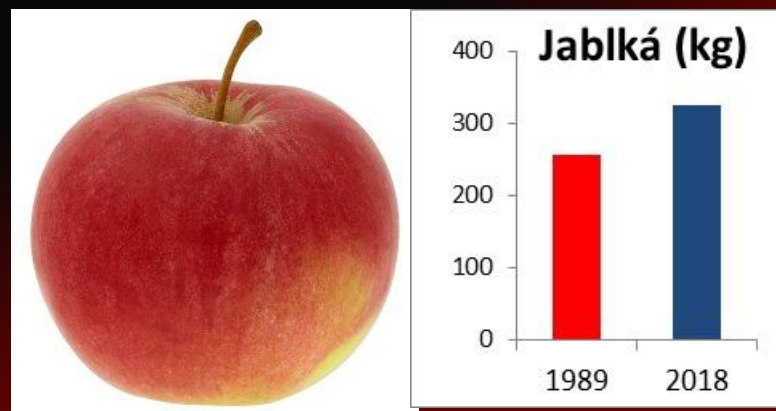
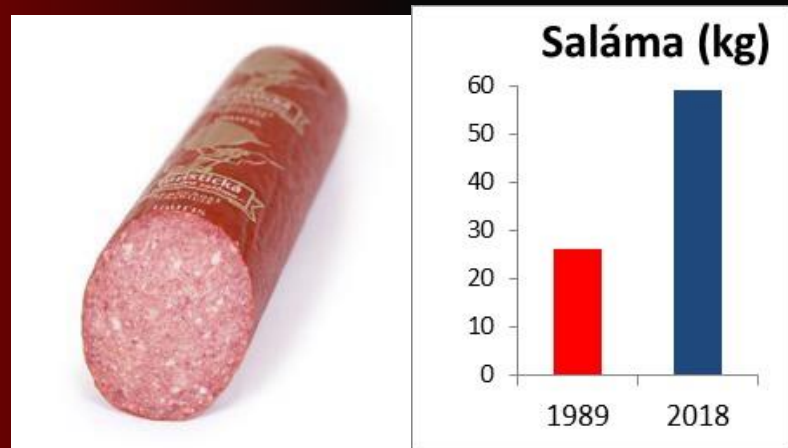
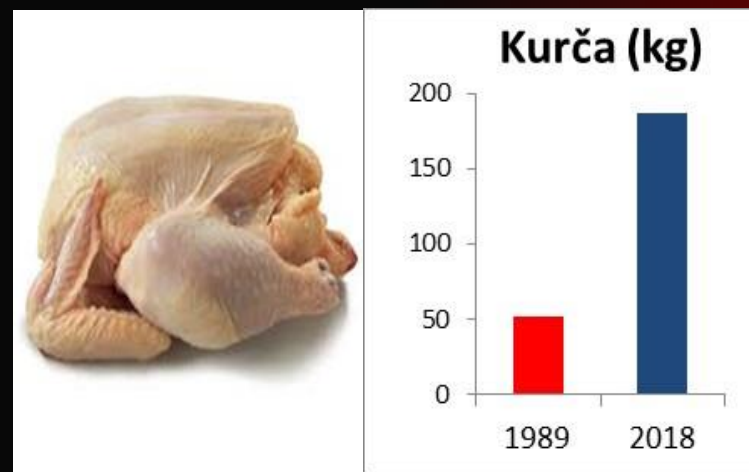
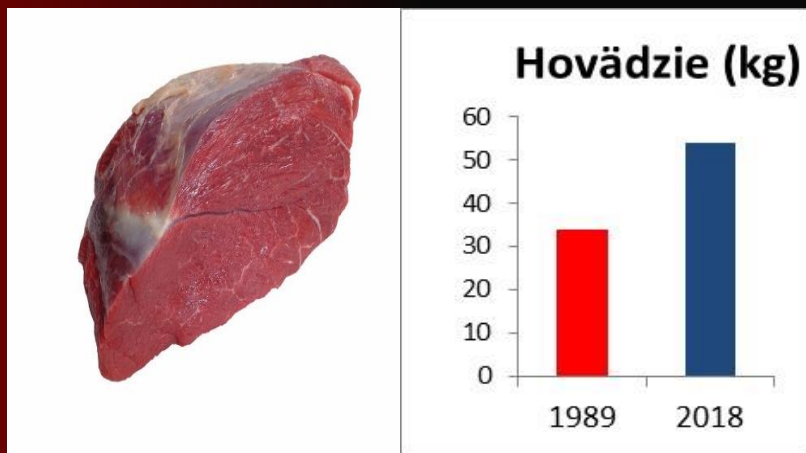

Zdroje: Statistická ročenka ČSFR 1991, ŠÚ SR, vlastné prepočty

Ekonomická realita socializmu u nás

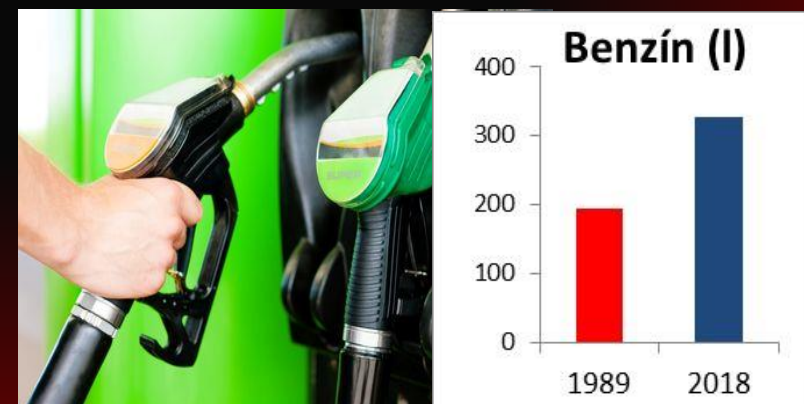
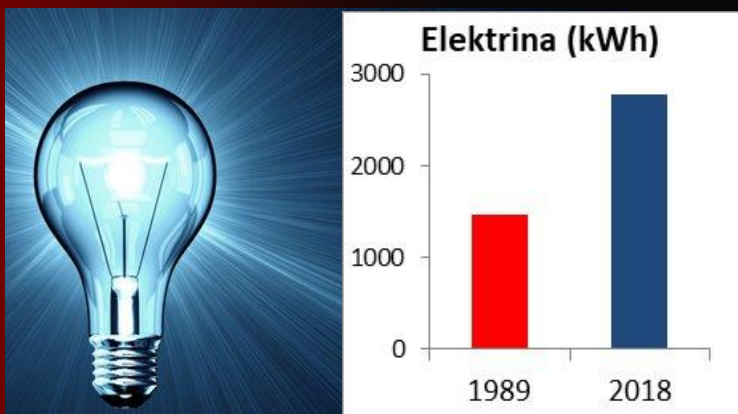
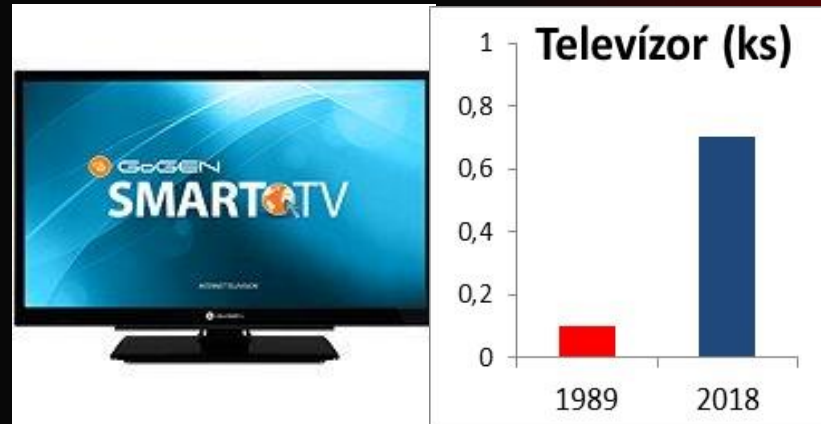
Čo bolo možné si kúpiť z priemerného starobného dôchodku ?

Zdroje: Statistická ročenka ČSFR 1991, ŠÚ SR, vlastné prepočty

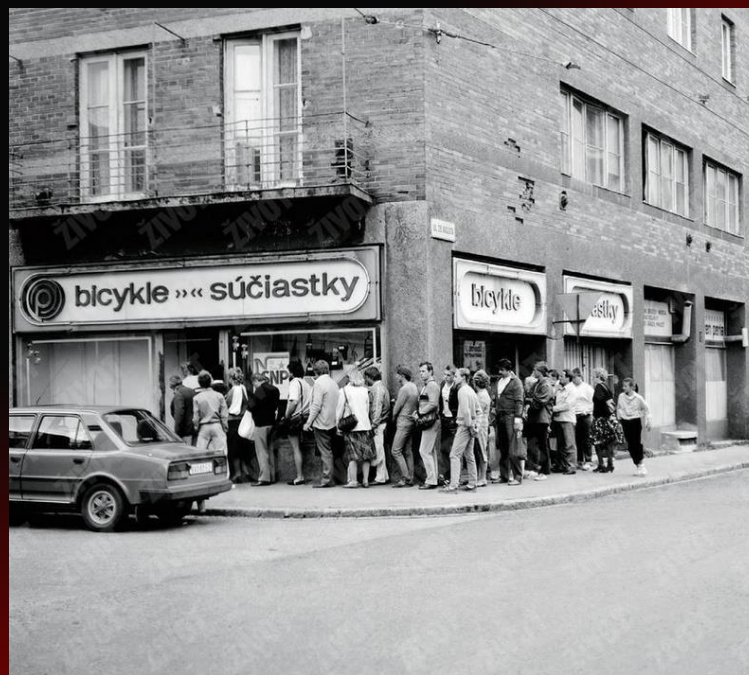
Ekonomická realita socializmu u nás

Čo bolo možné si kúpiť z priemerného starobného dôchodku ?

Zdroje: Statistická ročenka ČSFR 1991, ŠÚ SR, vlastné prepočty

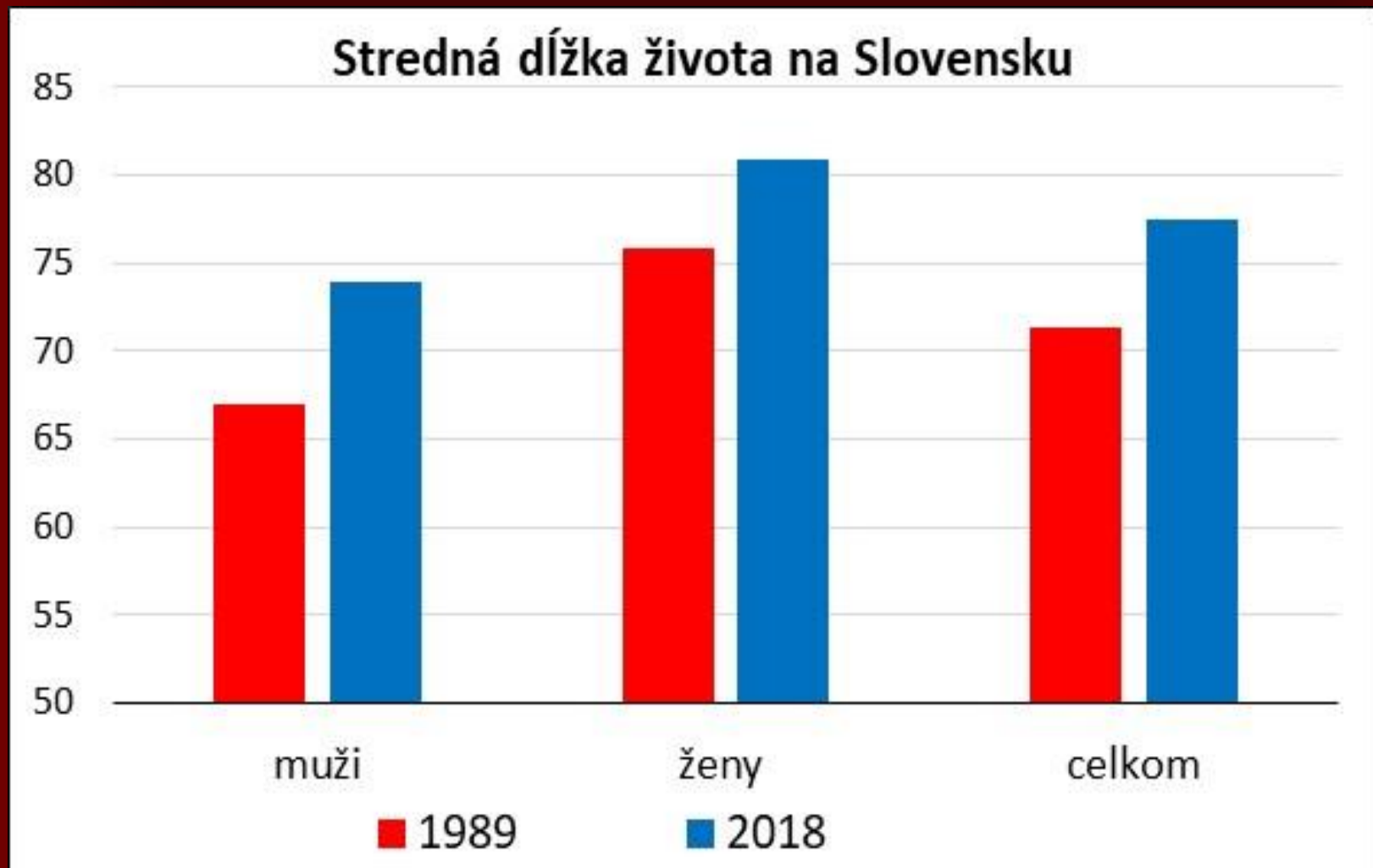
Ekonomická realita socialismu u nás

Ekonomická realita socialismu u nás

Ekonomická realita socializmu u nás

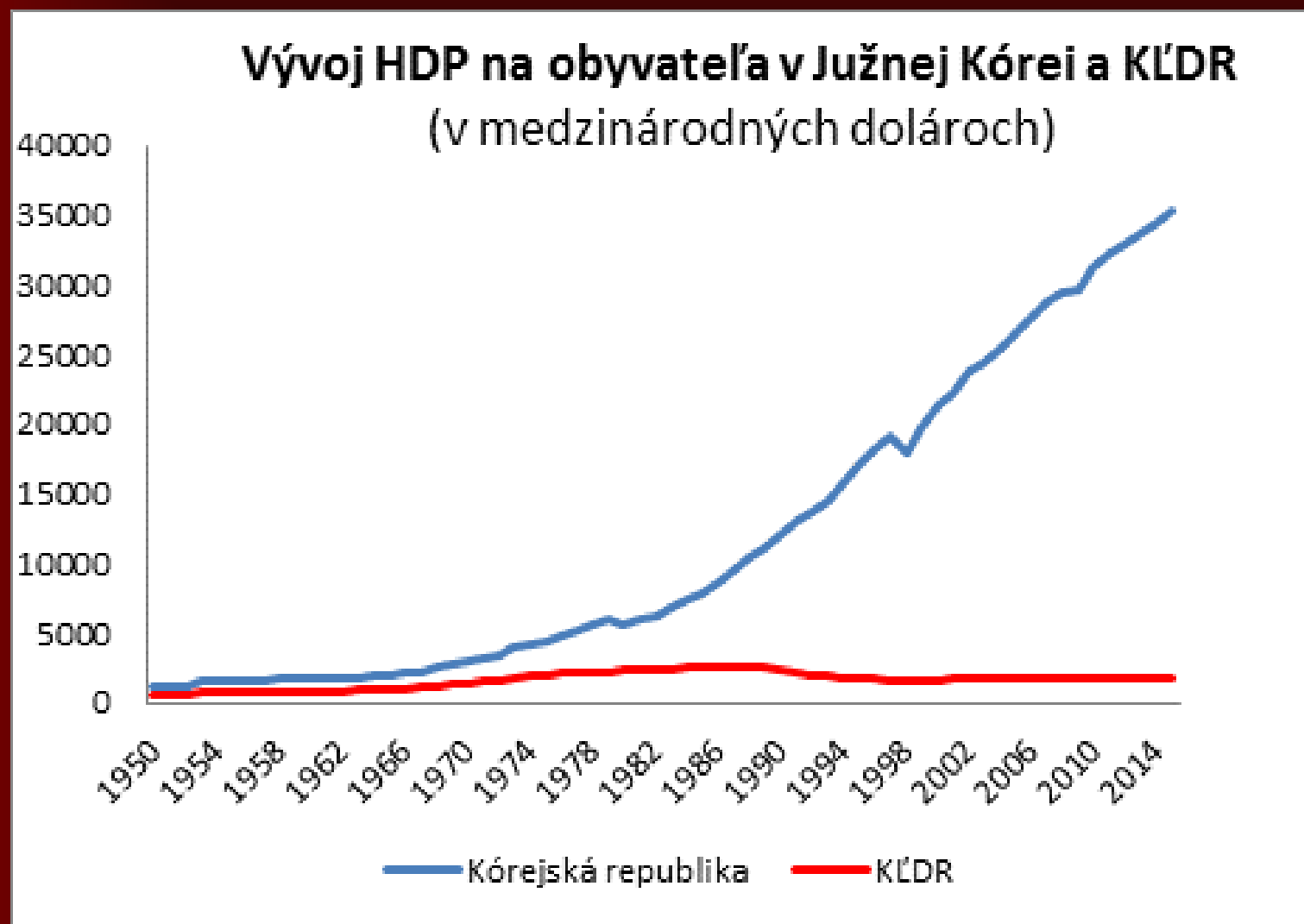
Zdroj: OECD

Ekonomická realita socializmu u nás

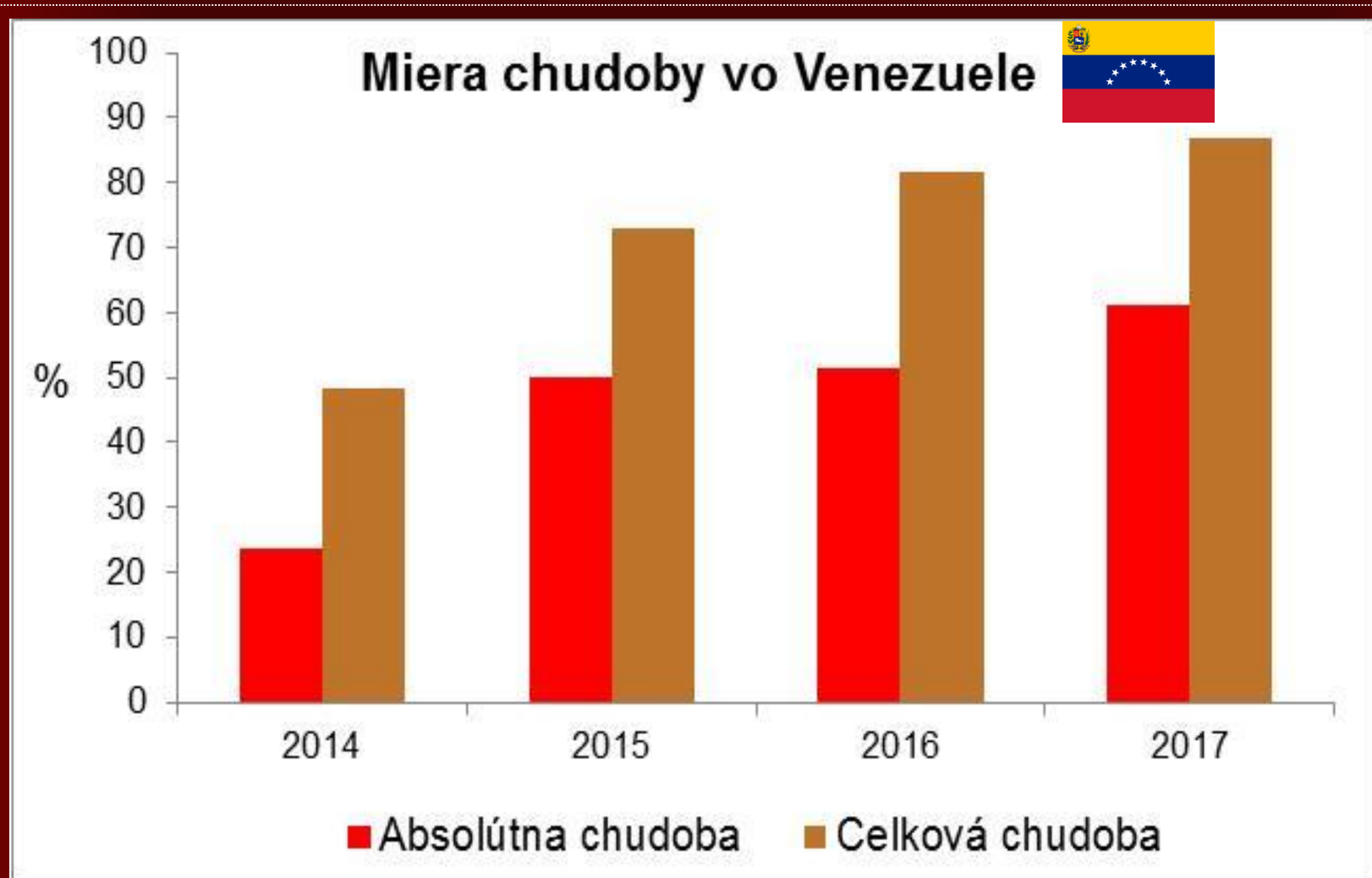

Zdroj: OECD (2018)

Ekonomická realita socializmu inde dnes

Ekonomická realita socialismu inde dnes

Zdroj: Caracas Chronicles

(<https://www.caracaschronicles.com/2018/02/21/encovi-2017/>)

Socializmus: represia, nesloboda a rozklad spoločnosti

SOCIALISM
THE FAILED IDEA THAT NEVER DIES

(Kristian Niemietz)

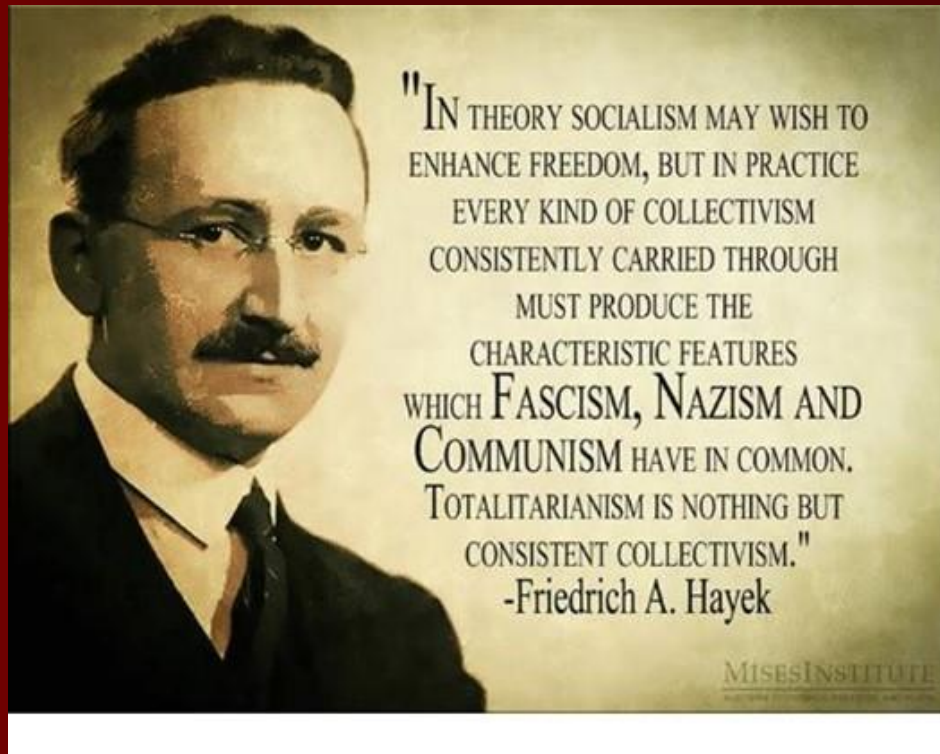

„Socializmus sa snaží skonštruovať novú morálku spoločnosti slúžiacu inštinktom ľudí, pričom vyvracia evolučne vyvinuté usporiadanie, ktoré umožnilo civilizáciu“

„Spor medzi trhovým poriadkom a socializmom je otázkou prežitia. Keby sme šli cestou socialistickej morálky, bola by väčšina ľudstva zničená a ožobráčená.“

(Friedrich Hayek)

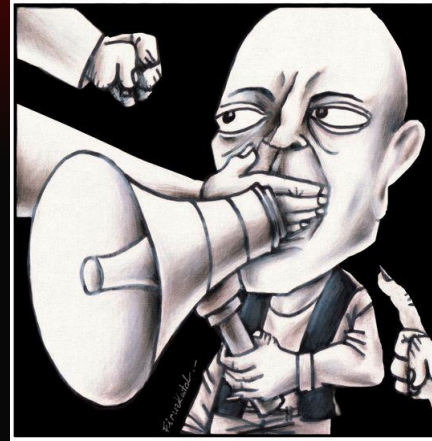
Socializmus: represia, nesloboda a rozklad spoločnosti

„Ekonomická kontrola nie je len kontrolou istej oblasti ľudského života, ktorú možno oddeliť od ostatných. Je to kontrola na dosiahnutie všetkých našich cieľov.“

Strata ekonomickej slobody nutne vedie k strate ostatných slobôd a teda k otroctvu voči radiacej moci.“ (Friedrich Hayek)

Socializmus: represia, nesloboda a rozklad spoločnosti

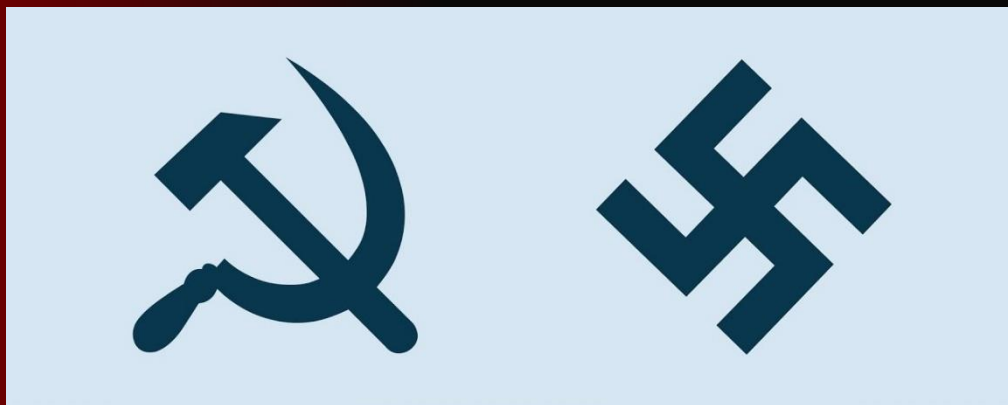
Socializmus: represia, nesloboda a rozklad spoločnosti

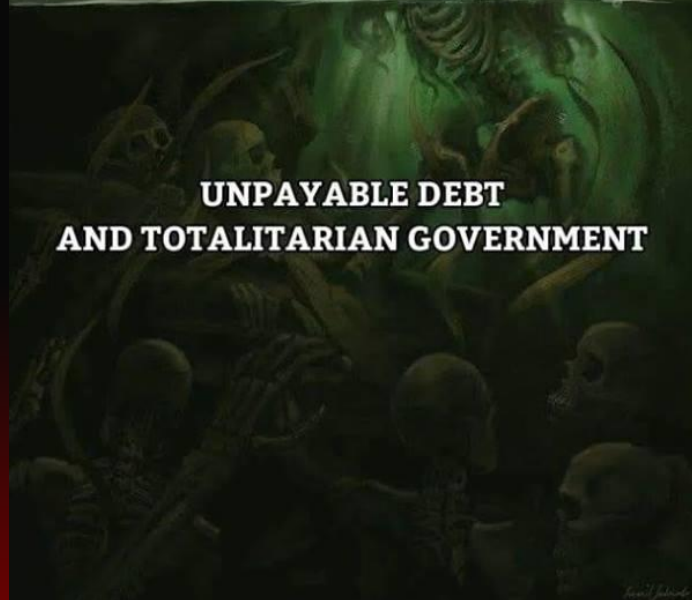
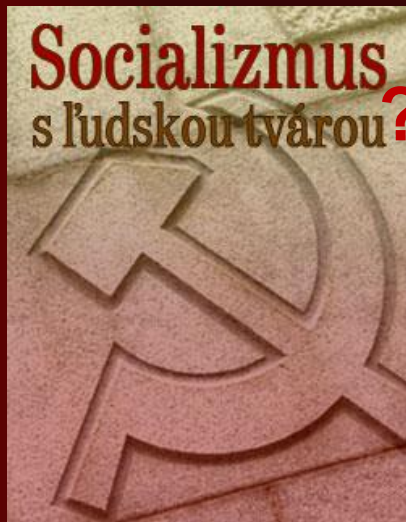
Socializmus: represia, nesloboda a rozklad spoločnosti

Socializmus: memento pre budúcnosť

Socializmus: memento pre budúcnosť

Záver

Obrana slobody a základov slobodnej civilizovanej spoločnosti

Peter Gonda
Konzervatívny inštitút M.R. Štefánika

petergonda@institute.sk, petergonda@gmail.com
www.petergonda.sk, www.konzervativizmus.sk